

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a személyesen eljáró felperes neve(**felperes címe**) felperesnek - az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatala Jogi Képviseleti Főosztálya által képviselt Fővárosi Bíróság (1055 Budapest, Markó u. 27.) alperes ellen bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt indult perében a Fejér Megyei Bíróság által 2010. szeptember 20. napján 5.P.21.264/2010/5. szám alatt meghozott ítélete ellen a felperes részéről 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította. Az indokolásból kitűnően a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 1972-ben folyamatban volt kisajátítási perben a felperes az ismeretlen helyen lévő ingatlan tulajdonos gyámhatóság által kirendelt eseti gondnokaként járt el. Ezt követően ügyvédi letétként, 5 %-os kamatozású OTP betétkönyvben őrizte a kisajátítási perben megítélt kártalanítási összeget. 2007. október 10-én e tőke jogi sorsának rendezése érdekében letéti kérelmet terjesztett elő a Budai Központi Kerületi Bíróságon, mert meg kívánta szüntetni ügyvédi működését. A kamatokkal együtt 66.700 forintról 2.208.666 forintra növekedett összeget a kérelem benyújtása előtt a Fővárosi Bíróság Gazdasági Hivatalába befizette. A Budai Központi Kerületi Bíróság 2007. november 24-én - a bíróságon kezelt letétekről szóló 27/2003. (VII. 2.) IM rendelet (továbbiakban: R.) 14. § (2) bekezdésére alapítva illetékességének hiányát megállapította, és az ügyet a Budai Központi Kerületi Bírósághoz áttette. E bíróság hiánypótlást rendelt el, a hozzá 2007. december 27-én érkező ügyben 2008. január 4-én, melynek a felperes részben 2008. február 12-én, illetve 2008. április 17-én eleget tett. A Pesti Központi Kerületi Bíróság azonban 2008. május 8-án kelt végzésével - amely június 28-án emelkedett jogerőre - illetékességének hiányáról döntött arra utalva, hogy a letéti

összeg annak kamattartalmára figyelemmel már elvesztette kártalanítási jellegét, így az R. 12. § (3) bekezdése az irányadó az illetékesség megállapításakor. A Fővárosi Bíróság 2008. szeptember 3-án kelt végzésében a Pesti Központi Kerületi Bíróságot jelölte ki eljáró bírósággént. A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2008. november 3-án ismételten hiánypótlást rendelt el, melyet 2008. december 3-án újabb hiánypótlásról szóló felhívás követett.

A felperest 2008. szeptember 30-i hatállyal a Budapesti Ügyvédi Kamara törölte az ügyvédi névjegyekből és M. L. ügyvédet jelölte ki ügygondnokul. A felhívásokra az ügygondnok válaszolt, és egyebek mellett bejelentette, teljesítési letét elfogadását kéri öt éves időtartam mellett.

A bíróság 2008. december 16-án kelt végzésével a bevételezett összeget teljesítési letétként elfogadta. Az erről szóló végzést a jogosult nem vette át, a küldemény „ismeretlen helyen tartózkodik” jelzéssel érkezett vissza. Így a bíróság az újabb ügygondnoki felhívásra adott válasz után 2009. április 24-én - a kiutalás lehetőségének akadálya miatt - a teljesítési letét további intézkedésig fennálló kezeléséről rendelkezett.

A gyámhivatal 2010. március 3-án kelt és március 29-én jogerős végzéssel a felperest az eseti gondnoki kötelezettség alól felmentette, díját 160.000 forintban állapította meg.

A felperes 2010. április 2-án a Pp. 2. §-ára utalva 150.000 forint kára és a perrel felmerült költségeinek megfizetése iránt keresetet terjesztett elő. Arra hivatkozott, hogy az eljáró bíróságok az illetékességről szóló téves határozatokkal, az indokolatlan többszöri hiánypótlási felhívással, aránytalanul megnövelték az eljárás tartamát, felesleges beadványok benyújtására kötelezték, és így eseti gondnoki díjához is késve jutott hozzá.

Az alperes a felperes keresetének elutasítását kérte, mert álláspontja szerint a perbeli jogcímen csak befejezett peres eljárásban elszenvedett sérelem orvoslására van lehetőség.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az R. 12. § (1) bekezdéséből következően a nemperes letéti eljárás elhúzódása miatt is igényelhető kártérítés a Pp. 2. §-a alapján. A felperes 2007. október 10-én nyújtotta be letéti kérelmét és ügyvédi tevékenysége 2008. szeptember 30-án szűnt meg. Ebből következően csak ez az időszak vizsgálható a késedelem körében. A felperes az első fokon eljáró bíróságok áttételt elrendelő végzéseivel szemben nem nyújtott be fellebbezést. A Fővárosi Bíróság végzéséből kitűnően a letéti kérelmet helyesen a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt kellett volna előterjesztenie, ezért nem vehető figyelembe a Budai Központi Kerületi Bíróság eljárásának időtartama. A Pesti Központi Kerületi Bíróság áttétel tárgyban hozott végzése pedig nem késleltette jelentős mértékben az eljárást.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság a rendelet 22. § (1) bekezdésében szabályozott határidőn belül döntött a hiánypótlás elrendeléséről. A felhívás azonban - noha a felperes a letét fajtájának megjelölése körében bizonytalan kérelemmel élt - nem volt indokolt. Az eljárásnak ez a része ugyanakkor nem gátolta jelentősen az ügy megelőző befejezését, hiszen a 2008. január 4-én kelt hiánypótló felhívásnak a felperes részben már február 12-én eleget tett. Az eljárás vizsgálható tartamában megmutatkozó mindössze egy hónapos késlekedés nem volt számottevő, és nem volt céltalannak sem tekinthető, különösen a jogosult érdekeire figyelemmel.

A felperes a Pp. 2. § (3) bekezdése alapján sérelemdíjra tarthatna igényt, a Pp.-ben szabályozott méltányos elégtételt biztosító kártérítés ugyanis se vagyoni, se nem vagyoni kárként nem értékelhető. Ugyanakkor az eseti gondnoki díját a felperes 2010 tavaszán megkapta. Ezzel az eljárás esetleges elhúzódásából eredő igénye is kielégítést nyert, azt is figyelembe véve, hogy a díj összege miatt sem élt jogorvoslattal. Megjegyezte, hogy a letéti eljárás folyamatban van, tehát a felperes követelése a Pp. 2. § (3) bekezdése értelmében ez okból is alaptalan.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett, annak a keresettel egyező megváltoztatását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást tévesen és hiányosan állapította meg, tévesen alkalmazta az irányadó jogszabályokat és helytelen következtetésre jutott. Arra hivatkozott, hogy a teljes eljárás vizsgálatával kell állást foglalni az ügy elbírálásának késedelméről. E körben a fellebbezés hiánya nem bír jelentőséggel, az azonban igen, hogy az eseti gondnoki tisztségéből ered a perbeli eljárás, így e képviselet alóli felmentéséig terjedő teljes időtartamot értékelni kell az ügy elbírálásakor.

Az alperes ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

A fellebbezés nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel teljes terjedelmében bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét. Úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság az ügy elbírálásához szükséges mértékben helyesen állapította meg a tényállást. A Fővárosi Ítéltábla az érdemi döntéssel is egyetért az alábbi jogi indokolás mellett.

A Pp. 2. § (1) bekezdése szerint a bíróságnak az a feladata, hogy a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához, és ésszerű időn belül történő befejezéshez való jogát érvényesítse. Ha a bíróság e kötelezettségének nem tesz eleget, a fél az alapvető jogait ért sérelemre hivatkozással a Pp. 2. § (3) bekezdése alapján méltányos elégtételt biztosító kártérítésre tarthat igényt.

Az R. 12. § (1) bekezdése értelmében a letéti eljárásban - ha az R. más szabályozást nem tartalmaz - a Pp. rendelkezései a nemperes eljárások sajátosságaiból adódó eltérésekkel irányadók. A Pp. alkalmazása tehát nem feltétlen kötelezettség, csak akkor érvényesül, ha céljával, tartalmával a nemperes letéti eljárás összhangban áll.

A polgári eljárásjogi szabályok célja az, hogy a természetes és más személyek jogai és kötelezettségei körében keletkezett jogvita törvényes elbírálását biztosítsa (Pp. 1. §). A Pp. hivatkozott szabályainak összevetéséből megállapítható, hogy törvény az igazságszolgáltatással kapcsolatos alanyi jogok, alapjogok (tisztességes eljáráshoz való jog, az eljárás ésszerű időn belül való befejezéséhez való jog) sérelme miatt, csak a jogviták elbírálásához fűz különös jogvédelmet. A letéti eljárás a követelések jogszerű teljesítésének elősegítését hivatott biztosítani. Az R. szabályainak megtartásával benyújtott kérelem és egyéb jogszabályi feltételek megtartása esetén a letét befogadása nem tagadható meg. Mindezt figyelembe véve, a letéti eljárás jogvitában döntő bírósági eljárásnak nem tekinthető. Ebből következően a letéti nemperes eljárásban bekövetkezett esetleges sérelemhez a Pp. 2. § (3) bekezdésében meghatározott különös jogvédelem sem társulhat.

Az ítéltábla ezért a fenti indokokkal az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az elsőfokú bíróság álláspontja helyes volt tekintetben, hogy a Pp. 2. § (3) bekezdésére alapított igény - egyebek mellett a Pp. 2. §-ának (2) bekezdéséből következően - a per jogerős befejezése után terjeszthető elő. Ennek folytán a sérelmezett eljárás egész tartamát kell vizsgálni, nem egyes eljárási cselekményeket. Az, hogy a felperes eljárási alapjoga sérült-e, csak a jogerős bírósági határozat megszületése után lehet vizsgálni. A letéti eljárás azonban - az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően - a letét elfogadásáról szóló bírósági határozattal befejeződött, így ez a körülmény nem lett volna akadálya a felperes kereseti kérelme elbírálásának. Azt is helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a méltányos elégtételt biztosító kártérítés jellegét tekintve sérelemdíj, amely nem azonosítható a Ptk. 355. § (4) bekezdése szerinti kár fogalmával.

A felperes pervesztes lett, az alperes a perköltségre nem tartott igényt, ezért az ítéltáblának arról határozni nem kellett (Pp. 78. § (2) bekezdés).

Budapest, 2011. május 19.

Világhyiné dr. Böcskei Terézia s.k.
a tanács elnöke

Dr. Mohácsy Zsuzsanna s.k.
előadó bíró

Dr. Magosi Szilvia s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: